

I Gedragscode voor leveranciers

Bij Bunge verwachten we van onze medewerkers en leveranciers dat ze voldoen aan de hoogste normen op het gebied van ethiek en integriteit. Onze relatie met leveranciers is gebaseerd op wederzijds respect en vertrouwen dat we samen zullen werken om altijd te doen wat juist is bij het zakendoen. Wij streven er altijd naar het vertrouwen te behouden van onze medewerkers, klanten, aandeelhouders, leveranciers en de gemeenschappen waarin wij werkzaam zijn.

Leveranciers van Bunge worden verwacht te allen tijde zaken te doen op een eerlijke, ethische wijze, in overeenstemming met alle toepasselijke wet- en regelgeving, en in lijn met onze **Kernwaarden**, onze beleidslijnen en onze **Gedragscode (de 'Bunge-code')**. Om deze verwachtingen duidelijk te maken en ethische besluitvorming verder te ondersteunen, biedt onze wereldwijde **Gedragscode voor leveranciers (de 'Leverancierscode')** aanvullende hulpmiddelen die specifiek zijn geschreven voor onze leveranciers, om hen te helpen onze principes te begrijpen. De Leverancierscode sluit volledig aan bij en ondersteunt de Bunge-code. Veel onderwerpen die in de Bunge-code worden behandeld, worden versterkt in de Leverancierscode vanwege hun specifieke relevantie voor onze leveranciersrelaties. 'Leveranciers' verwijst naar elke derde partij die goederen of diensten levert aan Bunge, waaronder, maar niet beperkt tot, onze directe en indirecte leveranciers, distributeurs, agenten, wervingsagenten, zakelijke bemiddelaars, tussenpersonen, douanemakelaars, havenagenten, consultants, aannemers, professionele dienstverleners, leveranciers van grondstoffen en inkoopleveranciers. Ook onderaannemers van leveranciers worden verwacht zich te houden aan de Leverancierscode. De Leverancierscode is niet van toepassing op eindgebruikers of klanten.

Van leveranciers wordt verwacht dat ze zich aan de geest, maar ook aan de letter van de principes houden, zoals uiteengezet in de Leverancierscode. Deze Code stelt de minimale verwachtingen vast voor aanvaardbaar gedrag. Wij moedigen leveranciers sterk aan om de minimale verwachtingen van deze Leverancierscode te overtreffen en beste praktijken te bevorderen, evenals voortdurende verbetering in al hun activiteiten. Wanneer plaatselijke wetgeving minder beperkende verplichtingen oplegt, verwachten we dat de leverancier zich houdt aan deze Leverancierscode bij het zakendoen met of namens Bunge, waaronder:

Mensenrechten en arbeidsomstandigheden

- **EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN:** Wij verwachten van onze leveranciers dat ze de beginselen van het **Mensenrechtenbeleid** van Bunge handhaven, waaronder het respecteren van mensenrechten conform de 'Guiding Principles on Business and Human Rights' van de Verenigde Naties, de 'Guidelines for Multinational Enterprises' van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de Universele verklaring van de rechten van de mens. Leveranciers moeten de 'Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work' van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) eerbiedigen, die bevestigt dat bedrijven vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen moeten respecteren, moeten streven naar de eliminatie van alle vormen van gedwongen of verplichte arbeid, waaronder kinderarbeid, en moeten streven naar het elimineren van discriminatie op het gebied van werk en beroep, en moeten streven naar een veilige en gezonde werkomgeving.

De termen 'Bunge' of de 'onderneming' refereren aan Bunge Global SA en aan alle dochterondernemingen, aangesloten bedrijven en joint ventures die geheel of voor het grootste deel eigendom zijn van Bunge of onder controle van Bunge vallen. De termen 'medewerker' of 'u' en 'medewerkers', 'teamleden', of 'wij' refereren aan directeuren, functionarissen en medewerkers van Bunge, tenzij anderszins vermeld. Deze Code creëert geen rechten voor derden, noch is het de bedoeling dergelijke rechten te creëren.

Bunge tolereert geen schendingen van de mensenrechten gepleegd door onze leveranciers. Leveranciers worden aangemoedigd om hun eigen mensenrechtenbeleid op te stellen waarin zij zich verbinden tot het eerbiedigen van deze internationale normen. Hierin dienen zij gedetailleerd aan te geven hoe zij deze principes zullen handhaven in al hun activiteiten, waaronder in hun samenwerking met hun onderleveranciers.

- **GEDWONGEN ARBEID:** Leveranciers dienen alle vormen van gedwongen of verplichte arbeid te verbieden in welke vorm dan ook, waaronder slaven- en contractarbeid, kinderarbeid en mensenhandel. Bunge tolereert geen enkele leverancier die bewust of nalatig gebruikmaakt van dwangarbeid, fysieke straffen, dreigementen van geweld of andere vormen van misbruik.
- **KINDERARBEID:** Leveranciers dienen kinderarbeid te verbieden, en alle medewerkers in hun activiteiten en toeleveringsketen moeten voldoen aan de minimumleeftijd om te werken zoals gedefinieerd door de IAO-standaarden voor kinderarbeid en alle toepasselijke plaatselijke wet- en regelgeving. Bunge tolereert geen enkele leverancier die bewust of nalatig kinderen tewerkstelt of uitbuit.
- **VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN VERENIGING:** Leveranciers dienen het recht op vrijheid van meningsuiting en het recht op vereniging van hun medewerkers te respecteren, in overeenstemming met het mensenrechtenbeleid, waaronder het oprichten en aansluiten bij organisaties naar eigen keuze om collectief te onderhandelen zonder voorafgaande toestemming of onredelijke bemoeienis. Leveranciers dienen te voldoen aan alle toepasselijke plaatselijke wet- en regelgeving met betrekking tot arbeid.
- **GEZONDHEID EN VEILIGHEID:** Leveranciers dienen zich te verbinden tot het creëren van veilige en gezonde werkomstandigheden voor hun medewerkers, aannemers en leveranciers, en dienen te voldoen aan alle geldende plaatselijke wet- en regelgeving op het gebied van gezondheid en veiligheid. Leveranciers die werken in onze Bunge-locaties moeten ons Wereldwijde veiligheids- en gezondheidsbeleid en Beleid inzake Geweld op de werkplek handhaven, en bijdragen aan het streven van Bunge naar een cultuur zonder incidenten.
- **NIET-DISCRIMINATIE EN PESTGEDRAG:** Leveranciers dienen zich in te zetten voor een werkomgeving die respectvol, professioneel, divers, inclusief, en vrij van discriminatie, pestgedrag, vergelding en intimidatie is. Leveranciers dienen een divers en inclusief personeelsbestand te ondersteunen. Elke vorm van onwettige discriminatie of pestgedrag tegen medewerkers of sollicitanten dient verboden te zijn. Beslissingen met betrekking tot werk dienen genomen te worden zonder rekening te houden met veelvoorkomende beschermde kenmerken, waaronder, maar niet beperkt tot, ras, nationaliteit, kleur, religie, geslacht of seksuele geaardheid, gender, genderidentiteit, genderexpressie, burgerschap, leeftijd, handicap, militaire of veteranenstatus, of burgerlijke staat.
- **EERLIJKE LONEN EN WERKUREN:** Leveranciers dienen te voldoen aan alle toepasselijke plaatselijke wet- en regelgeving - of deze te overtreffen - met betrekking tot werkuren en lonen, met inbegrip van het minimumloon, overuren en vrije tijd.
- **WATER EN SANITAIRE VOORZIENINGEN:** Leveranciers dienen het recht op toegang tot veilig, schoon en voldoende drinkwater, evenals toegang tot adequate sanitaire voorzieningen en goede hygiëne te respecteren voor hun activiteiten, toeleveringsketen en de gemeenschappen waarin ze actief zijn.

Milieu en grondgebruik

- **MILIEU-IMPACT:** Leveranciers dienen voortdurend aandacht te hebben voor hun impact op milieu en klimaat, zoals wordt uiteengezet in ons [Beleid voor milieuverantwoordelijkheid](#).

- **DUURZAAMHEID:** Leveranciers dienen de groei van een meer duurzame voedselketen te ondersteunen door onder meer het stimuleren van duurzame landbouw, watermanagement en vermindering van voedselonzekerheid, ter ondersteuning van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.
- **GEEN ONTBOSSING, GEEN VEEN, EN GEEN UITBUITING (NO DEFORESTATION, NO PEAT, AND NO EXPLOITATION, NDPE):** Leveranciers dienen zich in te zetten voor NDPE-doelen, waaronder:
 - **Geen ontbossing**, wat verwijst naar geen ontbossing bij het ontwikkelen van land, het behouden van gebieden met een hoog conservatiepotentieel (High Conservation Value, HCV), en gebieden met een hoog koolstofgehalte (High Carbon Stock, HCS), het naleven van een beleid van niet-branden, en het verminderen van broeikasgasemissies.
 - **Geen veen**, dat nieuwe ontwikkelingen op veengebied verbiedt en het implementeren van beste praktijken voor het beheer van bestaande plantages bevordert; waar mogelijk, omvat het ook de restauratie van veengebied.
 - **Geen uitbuiting**, wat verwijst naar het niet uitbuiten van medewerkers, kinderen, lokale gemeenschappen of kleinschalige telers bij de productie van palmolie.
- **TRACEERBAARHEID EN TRANSPARANTIE:** Leveranciers dienen informatie en gegevens aan Bunge te verstrekken om te helpen bij traceerbaarheid wanneer dit wordt gevraagd en in overeenstemming met geldende wetgeving.
- **GRONDRECHTEN:** Leveranciers dienen stappen te ondernemen om respect te tonen voor grondgebruik, kleine landeigenaren, inheemse volkeren en biodiversiteit, zoals uiteengezet in ons [Beleid inzake grondgebruik en biodiversiteit \(Land Use and Biodiversity Policy\)](#), en in overeenstemming met de Verklaring van de Verenigde Naties over de Rechten van inheemse volkeren.
- **LEVERANCIERS VAN GRONDSTOFFEN:** Leveranciers in de palmolie-waardeketen van Bunge dienen te voldoen aan het Duurzaam inkoopbeleid voor palmolie (Sustainable Palm Oil Sourcing Policy) van Bunge. Leveranciers van granen en oliehoudende zaden in Zuid-Amerika dienen te voldoen aan het Duurzaamheidsgedachtegoed van Bunge voor waardeketens: Granen en oliehoudende zaden (Commitment to Sustainable Value Chains: Grains & Oilseeds).

Ethiek/Compliance

- **HANDEL, SANCTIES EN EXPORTCONTROLES:** Leveranciers dienen alle geldende beperkingen na te leven, waar ze ook zakendoen, waaronder wet- en regelgeving met betrekking tot handel en economische sancties, wet- en regelgeving met betrekking tot antiwitwassen, douane, exportcontrole en andere wet- en regelgeving met betrekking tot export, herexport en import, en waar van toepassing, antiboycotwet- en -regelgeving.
- **OMKOPING, CORRUPTIE, AFPERSING:** Leveranciers dienen te voldoen aan alle wetgeving met betrekking tot omkoping, corruptie en kickbacks op de plaatsen waar ze actief zijn. Omkoping omvat zowel het omkopen van een overheidsfunctionaris als commerciële omkoping van een van onze medewerkers of een derde partij die is ingeschakeld om namens Bunge op te treden. Bunge zoekt leveranciers die streven naar handelen op een wijze die in overeenstemming is met onze [Bunge-code](#), ons Anticorruptiebeleid, en ons Beleid Risicomanagement externe partijen (Third-Party Risk Management Policy). Bunge weigert zaken te doen met leveranciers die zich niet houden aan onze hoge standaards of afwijken van de waarden die wij nastreven.
- **BELANGENVERSTRENGELINGEN:** Leveranciers dienen belangenverstrengelingen te vermijden en dienen Bunge op de hoogte te stellen als ze enige relatie hebben met Bunge (financieel of anderszins) die mogelijk een belangenverstrengeling kan vormen.

- **VERTROUWELIJKHEID EN PRIVACY VAN GEGEVENS:** Leveranciers dienen vertrouwelijke informatie over Bunge, waaronder intellectueel eigendom, bedrijfsgeheimen, financiële informatie en persoonlijke informatie over de medewerkers, zakelijke partners en consumenten van Bunge, te behandelen in overeenstemming met geldende wetgeving en contractuele verplichtingen.
- **KWALITEIT EN VEILIGHEID VAN PRODUCTEN, GOEDEREN EN DIENSTEN:** Van leveranciers wordt verwacht dat zij producten en diensten leveren die veilig en van hoge kwaliteit zijn. Leveranciers dienen zich te houden aan toepasselijke wetgeving met betrekking tot veiligheid en gezondheid.
- **VEILIGHEIDSDIENSTEN:** Leveranciers die particuliere of publieke veiligheidsdiensten inzetten voor bescherming, dienen passende instructies en toezicht te verstrekken, in overeenstemming met de Vrijwillige principes inzake veiligheid en mensenrechten (Voluntary Principles on Security and Human Rights).

Goed bestuur

- **MONITORING EN DOSSIERBEHEER:** Leveranciers dienen boeken en administratie bij te houden die alle transacties nauwkeurig en eerlijk weerspiegelen. Leveranciers dienen te voldoen aan alle verzoeken betreffende het land van herkomst van goederen en diensten of de traceerbaarheidsstrategieën van de toeleveringsketen.
- **AUDITS EN BEOORDELINGEN:** Bunge behoudt zich het recht voor om een audit aan te vragen om naleving van deze verwachtingen te verifiëren. Bunge verwacht van onze leveranciers dat zij voldoen aan redelijke verzoeken om informatie, certificeringen en/of audittoegang.
- **PROBLEMEN/GRIEVEN MELDEN:** Als u enig gedrag of zakelijke praktijken ziet of vermoedt die naar uw mening in strijd kunnen zijn met onze Gedragscode voor leveranciers, neem dan rechtstreeks contact op met Bunge. U kunt een probleem melden of hulp krijgen door de kwestie te melden aan de [Hulplijn van Bunge](#). De Hulplijn is een beveiligd communicatiekanaal dat wordt gemonitord door ons Global Ethics and Compliance-team. De Hulplijn is meertalig en 24 uur per dag, 365 dagen per jaar beschikbaar. U kunt ook contact opnemen met de Human Resources-afdeling, de Juridische afdeling en het e-mailadres van het Global Ethics and Compliance-team van Bunge (BGE.Bunge.Ethics.Compliance@bunge.com). We behandelen alle meldingen zo snel, eerlijk en vertrouwelijk mogelijk.
- **COMPLIANCE:** Bunge verwacht van zijn leveranciers dat zij de geest van de Gedragscode voor leveranciers respecteren. Als Bunge redelijke zorgen heeft over de naleving door een leverancier van een of meer bepalingen van de Gedragscode voor leveranciers, kan Bunge proberen met de leverancier in gesprek te gaan om gebieden van verbetering en versterking te identificeren. Als leveranciers niet bereid zijn om met Bunge in dit proces samen te werken, of als ze verzuimen om binnen een redelijke of overeengekomen termijn wezenlijke verbeteringen aan te brengen in een dergelijke non-compliance, behouden wij ons het recht voor om onze relatie te beëindigen.

Elk Bunge-beleid dat wordt genoemd in de Gedragscode voor Leveranciers en niet beschikbaar is voor inzage, kan op verzoek worden verstrekt.